

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-04-27
Meddelad i Uppsala

Mål nr
118-23

KOMMUNALFÖRBUNDET Sjukvård och omsorg i Norrtälje	
2023 -05- 0 2	
Diarienumr 2023-27-2	Diarioplanbeteckn. 2.4.5

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns
beslut 2022-12-28

SAKEN

Särskilt boende enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun (nämnden) beslutade den 28 december 2022 att avslå [REDACTED] ansökan om utökad tid på särskilt boende enligt 4 kap. 1 § SoL. Som skäl för beslutet angavs bl.a. hon har en skälig levnadsnivå och att behovet kan tillgodoses på annat sätt genom hemtjänstinsatser samt trygghetslarm.

[REDACTED] yrkar att hon ska beviljas det bistånd hon sökt och för fram bl.a. följande. Hon har en lång sjukdomshistoria samt lider av psykisk ohälsa. I somras ramlade hon och fick fraktur på nackkotan samt i knät. Efter röntgen upptäcktes en medicinsk komplikation som kan vara orsak till en försämrad balans och syn om den förvärras. Skadorna från olyckan gör att hon saknar flexibilitet och rörlighet vilket med hennes försämrade balans ökar risken för att ramla. Hennes balans har successivt försämrats och hon har svårigheter att ta sig fram utan stöd från personal. Detta skapar en otrygghet hos henne och det är viktigt för henne att snabbt kunna påkalla personalens uppmärksamhet när behov uppstår. Hon behöver hjälp med omvårdnaden kring sin person, däribland duschning och matlagning.

Nämnden vidhåller sitt beslut och för fram bl.a. följande. [REDACTED] har beviljats sex månaders tillfälligt boende efter en fallskada med flera frakturer. Frakturerna har nu läkt och hennes omvårdnadsbehov kan tillgodoses med hemtjänstinsatser i ordinärt boende och hon uppnår en skälig levnadsnivå utifrån meningen i SoL. I överklagandet inkommer ingen information som medför en ny bedömning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 4 kap. 1 § SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Av 5 kap. 5 § andra stycket SoL framgår att kommunen ska inrätta särskilda boendeformer (särskilt boende) för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Korttidsboende är en tillfällig insats som ingår i det vidare begreppet särskilt boende. Korttidsboende erbjuds för bl.a. rehabilitering, eftervård och avlastning som stöd för anhöriga (Socialstyrelsen, Bostad i särskilt boende är den enskildes hem, 2011 s. 13).

Huvudinriktningen när det gäller omsorgen för äldre och personer med olika slags funktionshinder är att tillförsäkra möjligheterna till eget boende. Detta bör vara utgångspunkten även i de fall när den enskilde har ett omfattande behov av tillsyn, omvårdnad och vård. När behovet av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet bör det finnas möjligheter att flytta till en särskild boendeform, den s.k. kvarboendepincipen (prop. 1996/97:124 s. 89). Även sociala och psykologiska aspekter måste beaktas vid en helhetsbedömning av frågan om den enskilde alltjämt är tillförsäkrad en skälig levnadsnivå vid kvarboende i den egna bostaden (RÅ 2007 ref. 86). Den enskildes egen uppfattning ska beaktas i bedömningen, men den enskilde har inte någon obegränsad rätt att välja hur biståndet ska utformas (jfr prop. 2000/01:80 s. 91). Kvarboendepincipen tillämpas även när den enskilde beviljats särskilt boende under en längre tid. Det innebär att den enskilde inte ska behöva flytta ytterligare en gång även om omsorgsbehovet

förändras (Socialstyrelsen 2011, s. 12 och Kammarrätten i Jönköpings avgörande den 3 juni 2021 i mål nr 2768-20).

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer är det den som ansöker om en förmån, särskilt boende i detta fall, som ska göra sannolikt att förutsättningarna för att beviljas förmånen föreligger.

Utredningen i målet

██████████ var vid tidpunkten för det aktuella beslutet 70 år. I nämndens utredning anges bl.a. följande. ██████████ beviljades särskilt boende med sex månader från och med den 5 juli 2022. Insatsen beviljades med anledning av att hon ådragit sig skador samt att hon vid tiden för olyckan förlorat sin make, vilket bedömdes innebära en svår förändring i hennes liv. I ADL-bedömning från sjukhus, daterad den 30 juni 2022, anges att hon behövde tillsyn vid toalettbesök samt hjälp vid på- och avklädning och vid dusch. ██████████ ansökte vid möte den 21 december 2022 om att redan beviljat bistånd i form av särskilt boende skulle utökas med tre månader. Samma dag uppgav hon att hon förflyttar sig på egen hand inomhus där hon känner sig trygg, men att så snart hon ska förflytta sig utomhus behöver hon ha med sig en person på grund av oro för att ramla. Hon har svårt med förflyttningar på ojämnt underlag. Hon tar sig i och ur sängen utan stöd och förflyttar sig med rullator. Hon har behov av stöd med alla tyngre hushållssysslor men även tillredning av måltider. Hon känner fortsatt av den fraktur hon haft och att den påverkar hennes balans. Hon känner sig inte trygg med att återgå till sin bostad och hon är mycket rädd för att ramla samt känner saknad och sorg efter makens bortgång.

I telefonsamtal den 23 december 2022 med ██████████ omvårdnadspersonal ska personalen ha uppgett att ██████████ är mycket mer självständig och att stöd vid förflyttning framför allt handlar om utomhusvistelser och dusch. I ██████████ eget hem värms huset upp av eldande i värmepanna och hennes

rullator går inte fram på alla ställen, men hon kan hålla sig i väggar och möbler där rullatorn inte går fram. Huset är beläget på en ö till vilken passbåtar går endast enligt tidtabell. Vid möte den 21 december 2022 uppgav hennes anhöriga att de fortsatt har stor oro för att [REDACTED] ska vara hemma i sin ordinarie bostad då hon fortsatt är svag och att huset är otillgängligt på ön. De uppgav också att hon fortsatt har det svårt efter makens bortgång dels på grund av sorg, dels för att maken var en trygghet och en stor hjälp i hemmet.

Nämnden bedömer i utredningen att [REDACTED] endast har behov av hjälp vid dusch, av- och påklädning och hushållssysslor.

Förvaltningsrättens bedömning

Vid tidpunkten för förvaltningsrättens prövning har tiden för vilken [REDACTED] [REDACTED] ansökt om särskilt boende passerat. Med hänsyn till vad som i utredningen framgår av [REDACTED] förhållanden anser rätten ändå att hon har ett befogat intresse av att få överklagandet prövat.

Rätten har förståelse för att [REDACTED] upplever svårigheter och känner otrygghet i vardagen, samt att hon fortfarande saknar sin framlidne man. Särskilt boende är dock inte en ovillkorlig rättighet och utgångspunkten är att äldre med funktionshinder ska ges möjligheter till särskilt boende först när behovet av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet. Rätten anser inte att [REDACTED] har vistats på det särskilda boendet under en sådan längre tid som medför att kvarboendeprincipen ska prövas utifrån det boendet.

[REDACTED] har i sitt överklagande gjort gällande sådana medicinska komplikationer som, om de föreligger, möjligen skulle medföra att hon behöver vistas på ett särskilt boende för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. I målet har det dock inte tillförts något medicinskt underlag som gör dessa komplikationer

sannolika. De funktionsbegränsningar som nämnden i sin utredning låtit ligga till grund för sin bedömning är inte heller sådana att [REDACTED] behov inte kan tillgodoses genom redan beviljade insatser i form av hemtjänst och trygghetslarm eller andra insatser. Mot att [REDACTED] är i behov av särskilt boende talar också omvårdnadspersonalens uttalande. Att [REDACTED] bor på en ö med begränsade förbindelser och därför känner otrygghet är inte tillräckligt för att medföra en annan bedömning. Hon är inte heller av sådan hög ålder som talar för att hennes tillstånd kommer att försämrans inom närtid. Vad hon i övrigt för fram förändrar inte heller bedömningen. Vid en sammantagen bedömning finner rätten därför att nämnden haft fog för sitt beslut och att överklagandet därmed ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Lina Törnqvist
rådman

Nämndemännen Kjell Henriksson, Åsa Mika och Eva Okfors har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien David Granskog.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.